

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2013CC409

Zaaknummer Klachtencommissie 2012T800

datum uitspraak 30/05/2014

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: verzoeker,
bijgestaan door: mr. M.J. de Witte, advocaat te Amersfoort,

te voldoen door:

de Congregatie Priesters van het Heilig Hart van Jezus,
gevestigd te [plaats],
hierna te noemen: verweerder,
bijgestaan door: mr. R.P. Baetens, advocaat te Tilburg.

1. Verloop van de procedure

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door een persoon verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is ontvangen op 5 september 2013, tezamen met het advies van de Klachtencommissie d.d. 25 juni 2013 met zaaknummer 2012T800, waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard en de brief d.d. 9 juli 2013, waarin verweerder te kennen geeft de gegrondverklaring over te nemen. Het door verweerder ingevulde antwoordformulier is door de griffie niet ontvangen.

1.2 Bij brief van 2 december 2013 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoeker aangaande de geleden vermogensschade. Namens verzoeker is de schade van verzoeker schriftelijk onderbouwd bij brief van 8 januari 2014. Verweerder heeft bij brief van 21 januari 2014 gereageerd.

1.3 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft zich aan de Compensatieregeling onderworpen. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar advies zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende uitzonderlijk seksueel misbruik.

Verzoeker is op tweejarige leeftijd terechtgekomen in een pleeggezin. Er waren spanningen binnen dat gezin. Toen verzoeker op een gegeven moment ontdekte dat degenen die hem opvoedden niet zijn biologische ouders waren, wilde hij weg uit het gezin. Hij is toen ingesloten in het politiebureau. Vervolgens is hij op zestienjarige leeftijd door de Raad voor de Kinderbescherming geplaatst in [internaat 1] in [plaats]. Na ongeveer vier maanden is hij overgeplaatst naar [internaat 2] in [plaats], alwaar hij heeft verbleven van [datum] tot [datum].

In een ruimte onder het gebouw van [internaat 2] bevonden zich cellen en verzoeker was bang daar naar toe gestuurd te worden. Verzoeker heeft uiteindelijk toch een groot aantal keren in die cellen moeten verblijven. Wijlen [naam] (hierna: broeder [naam]) hield toezicht over de cellen. Verzoeker is slachtoffer geworden van seksueel misbruik gepleegd door broeder [naam]. Hoewel op grond van het relaas van verzoeker door de Klachtencommissie de precieze omvang en frequentie van het seksueel misbruik niet exact vastgesteld kon worden, is aannemelijk geworden dat verzoeker vele malen, tenminste twintig maal, anaal is verkracht door broeder [naam], aldus overweging 4.5 van het advies van de Klachtencommissie.

Vast is komen te staan dat door verweerder aan broeder [naam] destijds een waarschuwing (monitio) is gegeven wegens onzedelijke handelingen met een jongen.

Het seksueel misbruik jegens verzoeker heeft plaatsgevonden in de periode dat verzoeker in [internaat 2] verbleef, te weten van medio 1954 tot begin 1957. Verzoeker was bij aanvang van het misbruik zestien jaar oud.

3. Het bewijs en categorie-indeling

3.1 *bewijs*

Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoeker geleverd door overlegging van het schriftelijke advies van de Klachtencommissie d.d. 25 juni 2013, gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoeker tegen broeder [naam] met zaaknummer 2012T800, waarin de klacht gegrond is verklaard, voorzien van de schriftelijke beslissing van de kerkelijke gezagsdragers van de aangeklaagde tot overname van het advies.

3.2 *categorie-indeling*

Gelet op het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat sprake is van 'uitzonderlijk seksueel misbruik', als bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling. De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel gelet op de volgende en verzwarende omstandigheden:

- Het misbruik ving aan op de leeftijd van zestien jaar.
- Het misbruik heeft gedurende een periode van meerdere jaren plaatsgevonden.
- Het misbruik bestond uit anale verkrachtingen.
- Het misbruik heeft vele malen, tenminste twintig maal, plaatsgevonden.

- Het misbruik vond plaats in het tehuis dat -zeker gelet op de afwezigheid van een ouderlijk gezin- op dat moment 'het enige thuis' was voor verzoeker; hierdoor is zijn gevoel van veiligheid ernstig geschaad.

Ten overvloede merkt de Compensatiecommissie op dat hoewel hier sprake kan zijn van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4^e alinea).

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

algemeen

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik, afgezien van de vergoeding voor vermogensschade, als bedoeld in artikel 5 onder 5 van de Compensatieregeling.

standpunt van verzoeker

4.2 In reactie op de brief van de voorzitter van de Compensatiecommissie waarin krachtens artikel 19 van de Compensatieregeling verzoeker in de gelegenheid is gesteld om zijn vermogensschade veroorzaakt door het seksueel misbruik toe te lichten, heeft mr. De Witte voornoemd bij brief van 8 januari 2014 de gestelde vermogensschade nader toegelicht. De brief laat zich als volgt samenvatten.

Mr. De Witte wijst er allereerst op dat artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling ook voorziet in de mogelijkheid om het maximale compensatiebedrag te adviseren zonder dat daarbij vermogensschade aannemelijk is gemaakt. Voorts wijst mr. De Witte er op dat in vergelijking met andere West-Europese landen de vergoedingen voor smartengeld in Nederland relatief laag zijn. Daar waar in andere landen bedragen voor immateriële schadevergoedingen werden verhoogd, is dat in Nederland niet gebeurd; bovendien zijn de bedragen niet geïndexeerd. Mr. De Witte onderbouwt zijn stelling door te verwijzen naar wetenschappelijke literatuur, waaronder de dissertatie van prof. mr. Lindenbergh van 28 oktober 1998. Ook verwijst hij naar het arrest van de Hoge Raad van 19 oktober 2007 en het bijbehorende advies van P.-G. mr. J. Spier.

Mr. De Witte benadrukt voorts dat verweerder in het verleden zijn verantwoordelijkheid niet heeft genomen en daardoor de kans heeft laten liggen om de schade bij slachtoffers (waaronder verzoeker) te beperken of te voorkomen. Zeker nu sprake is van 'uitzonderlijk seksueel misbruik' ligt het in de rede dat aan verweerder wordt gevraagd te onderbouwen dat het seksueel misbruik niet tot vermogensschade heeft geleid.

Mr. De Witte wijst voorts op de slechte invloed die het misbruik heeft gehad op de leerprestaties van verzoeker. Verzoeker is niet verder gekomen dan de Ulo en een jaar LTS. Verzoeker heeft een turbulent leven gehad en zou -indien het seksueel misbruik niet zou hebben plaatsgevonden- stabielere hebben kunnen uitgroeien waarbij hij betere kansen zou hebben gehad voor het afronden van een normale opleiding en voor het verdienen van een hoger inkomen.

De hartproblemen van verzoeker die hem hebben genoodzaakt te stoppen met werken, zijn mogelijk een gevolg van het seksueel misbruik en de daardoor ontstane spanningen en problemen.

Verzoeker maakt aanspraak op de maximaal te adviseren compensatie binnen categorie 5.

standpunt van verweerder

4.3 Verweerder heeft bij brief van 21 januari 2014 onder meer opgemerkt dat de hoogte van het smartengeld in Nederland niet louter wordt bepaald door de ernst van het schadebrengende feit, maar voornamelijk door de gevolgen die dat feit voor het slachtoffer heeft gehad. Verweerder benadrukt dat de impliciete stelling van verzoeker dat het uitzonderlijk misbruik 'an sich' reeds aanspraak kan geven op de maximale vergoeding, geen grond vindt in de Compensatieregeling. Nu verzoeker niets concreets heeft gesteld omtrent vermogensschade, is verweerder van oordeel dat een vergoeding van €25.000,-- passend is. Verweerder wenst zich voorts te verzetten tegen insinuaties -met mogelijk doel een secundaire victimisatie van verzoeker- dat verweerder gegevens zou achter houden; dat is niet het geval. Verweerder wenst de discussie niet onnodig op scherp te zetten.

Voor zover verzoeker betoogt dat een omkering van de bewijslast hier op zijn plaats zou zijn, ontkent verweerder dat. Dit standpunt vindt geen grond in de Compensatieregeling en zou ook niet logisch zijn nu door RK-instellingen afstand is gedaan van een beroep op verjaring.

Verweerder besluit zijn betoog door te benadrukken dat verzoeker een erkend slachtoffer is van seksueel misbruik en dat hij recht heeft op een compensatiebedrag conform de Compensatieregeling.

overweging van de Compensatiecommissie

4.4 De Compensatiecommissie dient aanvragen van seksueel misbruik te beoordelen op basis van de Compensatieregeling. Niet het commune Nederlandse recht en jurisprudentie, maar de Compensatieregeling vormt de leidraad, waarop de Compensatiecommissie haar adviezen dient te baseren. Wel is het zo dat de Compensatieregeling gestoeld is op het commune Nederlandse recht.

4.5 Naar het oordeel van de Compensatiecommissie is in deze zaak, zoals gezegd, sprake van een geval van 'uitzonderlijk seksueel misbruik', als bedoeld in categorie 5 van de Compensatieregeling (artikel 5 sub 5). In gevallen van uitzonderlijk misbruik kán een compensatie worden toegekend van maximaal €100.000,--, aldus artikel 5 sub 5, eerste zinsnede, van de Compensatieregeling. Artikel 19 van de Compensatieregeling vermeldt vervolgens dat aanvragers in alle gevallen van indeling in categorie 5, dus ook daar waar het aanvragen betreft die zijn ingedeeld als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' de gelegenheid krijgen om de omvang van de gestelde vermogensschade en het causaal verband met het seksueel misbruik toe te lichten.

In de Toelichting op de Compensatieregeling (pagina 10, onder categorie 5, 4^e alinea) staat vermeld dat in gevallen van uitzonderlijk misbruik *niet* de voorwaarde geldt dat het causaal verband tussen het seksueel misbruik en de substantiële vermogensschade *zonder gereede twijfel* aanwezig dient te zijn. Voorts luidt de Toelichting:

“Gelet op de bijzondere ernst van het misbruik, en omdat substantiële schade als gevolg van het misbruik in dit soort gevallen voor de hand ligt, moet de Compensatiecommissie hier veel ruimte hebben om een hogere compensatie toe te kennen. Het is echter denkbaar dat de Compensatiecommissie, bijvoorbeeld naar aanleiding van gemotiveerd verweer van de kant van de bij de da-der betrokken R.-K instelling, enig bewijs van (gestelde) schade omvang en causaal verband ook in de uitzonderlijke gevallen toch geleverd wil zien.”

Een kwalificatie als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' geeft dan ook niet zonder meer recht op het maximale compensatiebedrag.

4.6 Voor de vraag of voldoende aannemelijk is geworden dat verzoeker vermogensschade heeft geleden ten gevolge van het seksueel misbruik dat hem in zijn jeugd is aangedaan, overweegt de Compensatiecommissie als volgt.

Namens verzoeker wordt in zijn algemeenheid gesteld dat zijn schoolprestaties hebben geleden onder het seksueel misbruik. Hij is niet verder gekomen dan Ulo en een jaar LTS. Voorts wordt gesteld dat verzoeker een turbulent leven heeft gehad en zonder professionele hulp altijd zijn eigen problemen heeft opgelost. Er wordt een kort overzicht gegeven van sectoren waarin verzoeker werkzaam is geweest. Tenslotte wordt namens verzoeker de mogelijkheid van een causaal verband gesteld tussen enerzijds het seksueel misbruik dat verzoeker in zijn jeugd is aangedaan en anderzijds het voortijdig moeten stoppen met werken.

4.7 In gevallen van 'uitzonderlijk seksueel misbruik' geldt niet de voorwaarde dat het causaal verband tussen het seksueel misbruik en de substantiële vermogensschade zonder gerede twijfel aanwezig dient te zijn. Wel dient de gestelde vermogensschade in enige mate aannemelijk te zijn geworden, aldus de Compensatiecommissie. Het is vervolgens aan verzoeker om eventuele vermogensschade veroorzaakt door het misbruik aannemelijk te maken, zo is het uitgangspunt van de Compensatieregeling.

Verzoeker is pas op 16-jarige leeftijd in [internaat 2] geplaatst. Namens verzoeker zijn geen omstandigheden gesteld die er op wijzen dat hij, indien hij geen slachtoffer van het seksueel misbruik zou zijn geworden, een betere opleiding zou hebben genoten en/of meer inkomsten in zijn arbeidzame leven zou hebben kunnen verdienen. De stelling namens verzoeker dat hij een turbulent leven met veel verschillend werk heeft gehad, leidt niet (zonder meer) tot de conclusie dat bij hem sprake is van vermogensschade. Namens verzoeker is evenmin gesteld dat sprake is van kosten wegens gevolgde therapieën ter behandeling van de gevolgen van het seksueel misbruik. Het voorgaande leidt ertoe dat de Compensatiecommissie op basis van de thans overgelegde stukken niet kan adviseren een bedrag wegens vermogensschade te betalen.

4.8 Uiteraard kan verzoeker wel aanspraak maken op een smartengeld (immateriële schadevergoeding). In zijn jeugd is verzoeker opzettelijk 'uitzonderlijk seksueel misbruik' aangedaan. Verzoeker had moeten kunnen rekenen op een liefdevolle en beschermende omgeving, temeer daar hij niet kon terugvallen op een stabiele thuissituatie. Hij is daarentegen geconfronteerd geweest met uitzonderlijk seksueel misbruik, dat gelet op de aard, de duur en de bijkomende verzwarende omstandigheden als buitengewoon ernstig is aan te merken. Dit brengt de Compensatiecommissie ertoe een aanzienlijk bedrag aan smartengeld te adviseren voor het leed waarmee hij in de loop van zijn leven dientengevolge geconfronteerd is geweest.

4.9 Alle feiten en omstandigheden afwegend komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat betaling van een bedrag van €50.000,-- voor immateriële schade geadviseerd dient te worden.

4.10 De advocaat van verzoeker heeft een nota ter hoogte van €4.384,57 inclusief kantoorkosten en BTW overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van oordeel dat ter zake van de redelijke kosten rechtsbijstand dit bedrag integraal voor vergoeding in aanmerking dient te komen.

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijke seksueel misbruik' en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dienen te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoeker, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en adviseert verweerder binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak :

- aan verzoeker een bedrag van €50.000,-- te betalen, alsmede
- aan de advocaat van verzoeker een bedrag van €4.384,57 te betalen ter zake van kosten van rechtsbijstand.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. J.M. van de L. en de heer E.S. G., bijgestaan door mr. E.B. S.-van C., griffier, op 30/05/2014 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter